

Розділ 1. Концепція, мета й завдання курсу

Навчальним планом підготовки бакалаврів за фахом «Соціальна робота» передбачено вивчення низки спеціальних дисциплін, зокрема й дисципліни «Менеджмент у соціальній сфері».

«Менеджмент у соціальній сфері» – це самостійна наукова дисципліна, вивчення якої містить опанування студентами принципів функціонування основних галузей соціальної сфери, їх організації, здійснення державного управління та проведення політики, зокрема в умовах розвитку ринкових відносин. Матеріал курсу містить знання з основ управління таких складових соціальної сфери, як освіта, охорона здоров'я, житлово-комунальне господарство, культура й мистецтво, фізична культура та спорт.

Упровадження цієї дисципліни в підготовку фахівців галузі соціальної роботи має неабияке значення та актуальність. Логіка просування суспільства шляхом демократизації та ринкових реформ передбачає сильну й ефективну соціальну політику з метою адаптації суспільства, соціальних груп і верств населення до інноваційних перетворень, ринкових механізмів. Причому ринкові перетворення аж ніяк не означають, що соціально-економічне життя повністю підкорюється законам ринку. Як засвідчила практика, одним із ключових прорахунків стратегії пострадянських реформ в Україні було саме неузгодженість економічних реформ із перетвореннями в соціальній сфері.

Навчальна дисципліна передбачає опанування студентами 2 модулів:

1. Соціальна сфера: основні засади та складові управління. Цей модуль містить викладення основних засад управління в соціальній сфері, зокрема викладення адміністративних і фінансових інструментів управління, правового підґрунтя їх використання, основних програмних документів стратегічного розвитку соціальної сфери в Україні;

2. Управління основними галузями соціальної сфери: загальне та особливе. Цей модуль містить вивчення сучасного стану та особливостей організації управління й реформування основних

галузей соціальної сфери в Україні з вивченням досвіду соціально-розвинених і пострадянських країн.

Кожен із модулів містить систему лекційно-семінарських і практичних занять у процесі застосування елементів дискусійного обговорення та відповідного контролю отриманих знань: опитування, поточні та комплексні контрольні роботи, залік.

При побудові курсу використано принцип поєднання загально-теоретичного й практичного матеріалу, який можна застосовувати для аналізу та надання пропозицій щодо розв'язання проблем розвитку соціальної сфери в Україні та системи управління нею.

Мета курсу – ознайомлення студентів із теоретичними основами та системними складовими управління соціальною сферою.

Завдання курсу – опанування масиву знань з дисципліни та уміння здійснювати соціальний аналіз законодавчих актів для потреб їх подальшого застосування в науковій роботі, майбутній професійній діяльності майбутніх фахівців із соціальної роботи.

Міждисциплінарні зв'язки ця навчальна дисципліна має з такими курсами: «Основи економічної теорії», «Соціальна політика», «Соціальний менеджмент».

Вимоги до знань та умінь.

Після опанування навчальної дисципліни студенти мають:

а) знати та розуміти:

- основні фактори та засади функціонування соціальної сфери;
- сучасні наукові, організаційні, управлінські та технічні досягнення в соціальній сфері, шляхи їх практичного запровадження;
- структурні складові галузі соціальної сфери в їхньому взаємному зв'язку;
- співвідношення ринкових і державних засад функціонування та управління соціальною сферою;
- правові засади та основні стратегічні документи управління соціальною сферою в Україні;

- фінансові механізми, організаційні та адміністративні важелі управління соціальною сферою;
- основні нормативи та стандарти, що застосовуються в управлінні соціальною сферою в Україні;
- зарубіжний досвід управління соціальною сферою та її окремими галузями.

б) уміти:

- проводити аналіз стану та тенденцій розвитку соціальної сфери, її галузей;
- опанувати програмні документи та правові засади управління в соціальній сфері;
- проводити оцінку проблемної ситуації, будувати стратегію, використовуючи адекватні соціальні методи вирішення соціальних проблем;
- прогнозувати соціальні наслідки державно-управлінських рішень, що приймаються стосовно соціальної сфери;
- обґрунтовувати власні оцінки та пропозиції з питань управління соціальною сферою.

Ці методичні рекомендації структуровані таким чином:

1. У **першому розділі** подано концепцію та завдання викладання дисципліни «Менеджмент у соціальній сфері».

2. У **другому розділі** подано схема занять студентів денного відділення: тематичний план із модульним і погодинним розподілом лекційних та семінарських занять, короткий зміст лекційних і плани семінарських занять; до останніх подаються методичні поради щодо підготовки та список обов'язкової літератури для опрацювання, наводиться перелік питань до заліку, визначається система оцінювання знань у контексті поточного та підсумкового контролю.

3. У **третьому розділі** подано схема занять студентів заочного відділення: тематичний і погодинний план занять, типові варіанти сесійних комплексних контрольних робіт.

4. У **четвертому розділі** наведено теми рефератів і методичні вказівки щодо їх написання, наводиться список рекомендованої навчальної та наукової літератури.

Базові поняття

<i>Російською мовою</i>	<i>Українською мовою</i>	<i>Англійською мовою</i>
Социальная политика	Соціальна політика	Social policy
Социальная инфраструктура	Соціальна інфраструктура	Social infra-structure
Социальное управление	Соціальне управління	Social management
Социальное страхование	Соціальне страхування	Social market economy
Социальные нормы	Соціальні норми	Social standards
Социальный бюджет	Соціальний бюджет	Social budget
Социальный трансферт	Соціальний трансферт	Social transfer
Социальный маркетинг	Соціальний маркетинг	Social marketing
Социальные стандарты	Соціальні стандарти	Social standards
Социальная модель	Соціальна модель	Social model
Социальные услуги	Соціальні послуги	Social services
Общественный сектор	Суспільний сектор	Social sector
Общественное благо	Суспільні блага	Social welfare
Государственное финансирование	Державне фінансування	State financing
Целевые фонды	Цільові фонди	Special funds